

УДК 811.161.2'271

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-2-24>

Наталія ПОПЛАВСЬКА,

orcid.org/0000-0003-1100-5002

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри журналістики

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) poplav@tnpu.edu.ua

Юлія КОСТЮК,

orcid.org/0000-0003-2750-4359

доктор філософії з галузі Філологія,

асистент кафедри загального мовознавства і слов'янських мов

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) yuliia.kostiuk@tnpu.edu.ua

Василина СМЕРЕЧИНСЬКА,

orcid.org/0009-0001-8701-0871

здобувач вищої освіти факультету філології і журналістики

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
(Тернопіль, Україна) vasilinasmercinska@gmail.com

ФУНКЦІОНУВАННЯ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІЙ КОМУНІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ МАСМЕДІА)

У статті проаналізовано особливості функціонування спортивної термінології в суспільно-політичній комунікації. Спортивний термін потрактовано як слово або словосполучення, уживані в галузі фізичної культури та спорту, яким властива єдність цілісної номінації; а спортивну термінологію – як сукупність цих слів і словосполучень. Зазначено, що велика кількість спортивних термінів переходить до загальномовного вжитку, зокрема активно задіяні в суспільно-політичній комунікації. Джерельним матеріалом дослідження слугували сайти сучасних масмедіа.

Закцентовано на тому, що детермінологізована спортивна лексика має високий функціональний потенціал. Найчастіше використання спортивної термінології припадає саме на заголовки новин та інформаційних статей, щоб таким чином привернути більше уваги потенційних читачів до масмедійних текстів. Серед детермінологізованої спортивної термінології найбільш частотно вживаними (як у прямому, так і в переносному значенні) є терміни на позначення предметів, понять, дій, що стосуються спорту. Детермінологізовані спортивні терміни здебільшого використано в сучасних масмедіа для опису політичної ситуації в Україні (рідше – в світі), значно менше – в описах економічної ситуації чи подій культури й шоубізнесу. Результатом детермінологізації стало закріплення нового переносного значення слова в лексикографічних працях.

Підсумовано, що стилістична транспозиція – один із найпродуктивніших шляхів розвитку і поповнення лексики літературної мови. Активно функціонують у масмедійних текстах детермінологізовані загальноспортивні і вузькоспеціалізовані термінологічні одиниці. З огляду на динамічність процесу детермінологізації і насиченість суспільно-політичної комунікації такими одиницями функціонування спортивних термінів у текстах сучасних масмедіа потребує постійного моніторингу й подальшого детального вивчення.

Ключові слова: українська мова, термінологія, спортивна термінологія, лексика, масмедіа, суспільно-політична комунікація, текст.

Nataliya POPLAVSKA,
orcid.org/0000-0003-1100-5002
Doctor of Philological Sciences, Professor;
Head of the Department of Journalism
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) poplav@tnpu.edu.ua

Yuliia KOSTIUK,
orcid.org/0000-0003-2750-4359
PhD in Philology,
Assistant Lecturer at the Department of General Linguistics and Slavic Languages
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) yuliia.kostiuk@tnpu.edu.ua

Vasylyna SMERECHYNSKA,
orcid.org/0009-0001-8701-0871
Student at the Faculty of Philology and Journalism
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
(Ternopil, Ukraine) vasilinasmerecinska@gmail.com

SPORTS TERMINOLOGY FUNCTIONING IN SOCIO-POLITICAL COMMUNICATION (BASED ON THE MATERIAL OF UKRAINIAN MASS MEDIA)

The article analyzes how sports terminology functions in socio-political communication. It interprets a sports term as a word or phrase used in physical culture and sports that is characterized by the unity of a holistic nomination. Sports terminology is defined as a set of these words and phrases. The authors note that a large amount of sports terms is becoming commonly used. They are particularly popular in socio-political communication. The source material of the study was modern mass media websites.

The authors emphasize that determinologized sports vocabulary obtains a high functional potential. Sports terminology is most frequently used in the headlines in news and articles to draw more potential readers' attention to media texts. Among the determinologized sports terminology, media predominantly employ terms for sports objects, concepts, and actions, both in literal and figurative meaning. The modern media usually use determinologized sports terms to describe the political situation in Ukraine (sometimes in the world), and it rarely functions in descriptions of the economic situation, cultural and show business events. The determinologization results in words' new figurative meanings being codified in lexicographical works.

The article concludes that stylistic transposition is one of the most productive ways of developing and replenishing the literary language lexicon. Determinologized lexical units with general sports meaning and high specialization are actively functioning in mass media texts. Given how dynamic the determinologization process is and how much such units saturate the socio-political communication, the functioning of sports terms in modern mass media texts requires constant monitoring and further detailed study.

Key words: Ukrainian language, terminology, sports terminology, vocabulary, mass media, socio-political communication, text.

Постановка проблеми. Розвиток мови завжди тісно пов'язаний із змінами в суспільстві, а суспільно-політичні, економічні й навіть побутові трансформації знаходять відображення на різних лінгвальних рівнях. Активна взаємодія загального і термінового в стилях сучасної української літературної мови виявляється в «детермінуванні, транстермінуванні й вторинному термінуванні лексики, які діють як «сполучені посудини» в окремих оновлюваних терміносистемах і в загальному лексиконі сучасної української літературної мови» (Клименко та ін., 2008: 91-97). Дедалі більше лексичних одиниць мігрують між сферами функціонування, і сучасні масмедіа стали най-

більш виразним майданчиком, який ці зміни відображає.

Аналіз досліджень. Спортивна термінологія, спортивна лексика української мови перебуває в центрі уваги лінгвістів вже тривалий час (Боровська, 2002; Жирик, 2007; Трофімчук, 2009; Кондратенко, 2014; Процик 2013; Максимчук 2015; Струганець, 2017; Каленюк, 2018 та ін.). Різноманітне вивчення українських спортивних термінів важливе, перш за все, для розвитку загальної теоретичної моделі функціонування мови, специфіки вживання її лексичного запасу.

У сучасній мовній практиці спортивна термінологія розширила сферу свого використання.

Тому актуальність дослідження зумовлена активізацією вживання спортивної лексики в мові сучасних масмедіа, зокрема в суспільно-політичних текстах. Незважаючи на підвищений інтерес до питань спортивної термінології в українському мовознавстві, функціонування її детермінологізованих одиниць у суспільно-політичній комунікації потребує окремої розвідки.

Мета дослідження – проаналізувати функціонування детермінологізованої спортивної лексики в українській суспільно-політичній комунікації на матеріалі ЗМІ ХХІ століття. Джерельним матеріалом слугували сайти сучасних масмедіа. Використано такі методи дослідження, як спостереження – для збору фактичного матеріалу із сучасних масмедіа; системний аналіз – для вивчення семантико-стилістичних параметрів лексичних одиниць у тексті та в словниках; описовий метод – для характеристики семантико-функціонального потенціалу детермінологізованих спортивних лексичних одиниць.

Виклад основного матеріалу. Існують різні визначення спортивної термінології. Зокрема В. Акуленко трактує *спортивний термін* як «слово або словосполучення, що використовується для позначення спортивних подій, їх місць та ознак, виконавців, спортсменів, а також виробів, спортивного інвентарю, окремих ознак і характеристик спортивних заходів, спортивних звань» (Акуленко, 1998: 3). Натомість В. Боровська визначає *спортивний термін* як слово або словосполучення, вживану в галузі фізичної культури та спорту, яким властива єдність цілісної номінації, а спортивну термінологію – як сукупність цих слів і словосполук, зокрема предмети, явища, дії, які стосуються цієї галузі (Боровська, 2002: 23). Загалом спортивну термінологію вважають термінологічною системою, розвиток якої пов'язаний із тенденціями зміни літературної мови.

«Демократичність» спортивної термінології зумовила її використання у масмедіа, що давно стали основним майданчиком транспозиції термінологічної лексики до загальномовного вжитку. Як зазначає М. Пашинська, «процес детермінологізації доволі активний у мас-медійному тексті й зумовлений пошуком нових – виразніших і несподіваних засобів образності» (Пашинська, 2017: 101).

Множина найменувань предметів, понять, дій, що стосуються спорту, складає найчисельнішу тематичну групу спортивної лексики, оскільки об'єднує як загальну, так і специфічну для кожного виду спорту термінологію. У текстах сучасних масмедіа лексичні одиниці цієї тематичної

групи активно вживають і в прямому, і в переносному значенні. Переносне використання спортивних термінів слугує означенню реалій суспільно-політичного життя в Україні.

Доволі поширеною підгрупою аналізованої тематичної групи є лексеми, які позначають проміжки, етапи і стадії спортивних подій. Сюди належать терміноодиниці *старт* і *фініш*: *«Старт політичного сезону: майбутні вибори та кредит МВФ»* (hromadske.ua, 04.09.2018). Лексеми належать до множини бігових та деяких командних видів спорту, проте їх використовують на позначення початку і завершення, зокрема коли йдеться про політику: *«Син свого батька»: Петро Шкутяк відверто розповів про старт політичної кар'єри та війну на Сході України* (galka.if.ua, 15.02.2021), *Кандидат Садовий. Про фініш політичної кар'єри та гроші, які йому вже не потрібні* (glavcom.ua, 19.02.2019).

У значенні «перебувати у стані повної готовності» вживається словосполучення *на старті* в таких контекстах: *«Зеленський в Європі, Китай «на старті», а в Туреччині «майдан»? Карасьов в ефірі Новини.LIVE»* (novyny.live, 15.05.2023), *«Майбах» на старті. Коломойський таємно фінансує та робить ставку на новий політичний проєкт* (prm.ua, 17.10.2020). Також спостерігаємо використання стійкої сполуки *вийти на фінішну пряму*: *У реальності – сьогодні у США вибори вийшли на фінішну пряму, залишилося менш як місяць, щоб ці проміжні вибори відбулися* (24tv.ua, 21.10.2022).

За нашими спостереженнями, активно функціонує одиниця *фальстарт*: *«НАТО провокують на очевидний фальстарт подій»: політичний експерт Чаленко про ймовірний удар по території Польщі* (ESPRESO.TV, 16.11.2022). Зі сфери спорту лексема перейшла в загальномовний вжиток, набувши загального поняття «передчасний, поспішний початок».

Ще однією доволі часто вживаною одиницею є термін іншомовного походження *тайм-аут* «коротка, зазвичай однохвилинна, перерва в спортивному змаганні з метою наради та вироблення стратегії гри». ЗМІ використовують цю терміноодиницю для позначення перерви у політичній діяльності: *Раніше перший заступник голови фракції «Слуга народу» Олександр Корнієнко повідомив, що фракція взяла тайм-аут, щоб розібратись, чи справді Тищенко організував святкування у столичному готелі у розпал локдауну, інформація про що напередодні поширилась у ЗМІ* (radiosvoboda.org, 19.04.2019). Особливо таке використання притаманне заголовкам: *Фінлян-*

дія може зробити **тайм-аут** у переговорах про НАТО: озвучено причини (glavcom.ua, 24.01.2023).

Зустрічаємо в мові масмедіа й детермінологізовані одиниці на позначення часових інтервалів у спортивній грі – **раунд** і **тайм**: Далі наступний **раунд** і продовження політичного боксу (slovoidilo.ua, 11.01.2021); Зроблено серйозні кроки – десять **раундів** санкцій. Обговорюється ще один **раунд**, але з кожним новим етапом стає дедалі важче знайти консенсус щодо нових жорстких заходів» (nv.ua, 01.05.2023); Так що розслаблятися не варто, потрібно довести перемогу в **першому таймі** до кінця і виграти цей складний політичний **матч** за повернення «Нафтогазу» у підпорядкування Кабміну й у підконтрольність українського народу» (infoscope.news, 19.03.2019).

Щоб акцентувати на запеклості політичної боротьби, журналісти використовують лексеми **реваниш**, **матч-реваниш**, притаманні неспеціальній комунікації: «Президент України Володимир Зеленський вважає, що російське керівництво зараз накопичує сили і готується до **реванишу**» (lb.ua, 24.01.2023); **Значущість цих проміжних виборів до Конгресу США у тому, що їхні підсумки сформують політичний пейзаж США на наступні два роки і, відповідно, значною мірою визначають параметри виборчої кампанії 2024 року, зокрема, чи відбудеться «матч-реваниш» Трамп vs Байден**» (ZN.UA, 25.08.2022).

Пишучи про політичні ігри, сучасні масмедіа обов'язково вказують і на місце, де вони відбуваються: **ринг**, **арена**, **трибуна**: «Телерадіокомпанія «Рудана» пропонує взяти участь у циклі **прямоєфірних програм «Політичний ринг»** (rudana.com.ua, 02.07.2019), «**Будь-який театральний майданчик – це водночас політична арена**» – Богдан Бенюк про театр під час війни (nrcu.gov.ua, 13.11.2022), **Але парламент – це і політична трибуна**, тому, на жаль, тема війни іноді стає спекулятивною, законопроекти деякі подають не заради допомоги державі у війні, а заради політичних дивідендів (novyarnia.com, 20.04.2023).

Ще одна спортивна локація – **стадіон** – увійшла в прецедентний вираз в українському політичному дискурсі під час президентської виборчої кампанії 2019 р. Йдеться про висловлення Петра Порошенка **стадіон, так стадіон** у значенні «згода на умови суперника». Фраза закріпилася в масмедіа і фігурувала в заголовках практично кожної журналістської статті, яка стосувалася тодішніх дебатів: «**Стадіон, так стадіон**: Порошенко прийняв виклик Зеленського (tsn.ua, 04.04.2019); а потім і інших схожих ситуацій: «**Пане Миколо, парламентські перегони – це теж**

політичний марафон, і дистанцію подолає сильніший. А тому... **стадіон, так стадіон!**», – відповів В'ячеслав Неволько (ue.ua, 08.07.2019).

Частотним є вживання термінів на позначення спортивних технік і прийомів, як загальних, так і притаманних лише певним видам спорту: **І атакувати тими самими обіцяними реформами** (slovoidilo.ua, 11.01.2021); **Підвищення добробуту людей, реформування всіх інститутів влади, боротьба з корупцією та інші виконані обіцянки – це атака і удари в голову суперника** (slovoidilo.ua, 11.01.2021). Деякі з них, на відміну від інших детермінологізованих лексем зі сфери спорту, вживаються в позитивному значенні: **Після війни: в Україні буде рік для потужного ривка вперед** (radiosvoboda.org, 12.04.2022); **Політичний експерт Володимир Цибулько: «Перший день сесії був як розминка перед великим змаганням»** (nrcu.gov.ua, 06.02.2018); **Кримська декларація американського держсекретаря – це своєрідний «політичний пас, подарунок для української держави», тому українська держава має змобілізуватись і змобілізувати міжнародних партнерів навколо меседжів декларації** (Qirim.News, 20.02.2020).

Непоодинокими є випадки, де вживання цих лексичних одиниць виражає насмішку: «**Ми постійно чули про економічний стрибок, але є враження, що економіка брала розгін, спіткнулася, і ризикує проїхатися обличчям по землі**» (bbc.com/ukrainian, 04.03.2020), «**Всю країну поставлено «на розтяжку» між авантюрою і корупцією**» (ukrinform.ua, 01.04.2019). Наведені лексеми стосуються передусім економічної сфери.

Серед вузькоспеціалізованих спортивних термінів найчастіше в суспільно-політичну комунікацію потрапляють одиниці зі сфер боксу, футболу й шахів. Уживання їх зазвичай обґрунтоване контекстуально. Наприклад, через боксерське минуле Віталія Кличка медійні матеріали про мера столиці рясніють відповідними лексичними засобами, зокрема такими: **нокаут** «стан боксера під час бою, коли він після удару суперника падає, упродовж 10 секунд не може звестися на ноги для продовження бою і вважається переможеним» (sum20ua.com), **нокдаун** «стан боксера під час бою, коли він від удару суперника втрачає координацію рухів і орієнтацію, але раніше ніж за 10 секунд готовий продовжувати бій» (sum20ua.com), **атеркот** «у боксі – удар знизу вгору в підборіддя або в корпус суперника» (sum20ua.com). Наприклад: **Як Кличко радив партії Меркель уникнути нокауту на виборах** (dw.com, 05.09.2021); **Кличко «відправив» українську владу у «нокдаун»** (tsn.ua, 31.12.2013); **Аперкот для Кличка. Сьогодні Кличко, поєднуючи дві**

посади, тримає у своїх руках всю міську вертикаль влади» (nv.ua, 04.09.2019).

Спостерігаємо, що детермінологізовані одиниці зі сфери боксу давно вийшли за тематичні межі діяльності мера Києва: *Він отримав два нокдауни на Харківському та Херсонському напрямку* (24tv.ua, 08.04.2023); *«На жаль, іще не покаут»*. *Байден у Києві – це психологічний нокдаун для Путіна і демонстративне приниження Росії – інтерв'ю NV з Фесенком* (nv.ua, 20.02.2023), *Про європейське турне Зеленського і політичний кліч на Львівщині* (uzhgorodka.uz.ua, 15.05.2023).

Не менш популярною основою метафор у суспільно-політичному тексті є футбольна лексика: *Вже зараз президент Туреччини Реджеп Тайп Ердоган може вважати відставку німецького національного гравця як вирішальний політичний гол у ворота суперника: він привітав такий його крок* (obozrevatel.com, 27.07.2017), *Жовта картка Зеленському: активісти пояснили президенту, яким має бути слуга народу* (stopcor.org, 25.05.2019).

Досить часто в аналізованій тематичній групі зазнають детермінологізації запозичені терміни, які попри своє не зовсім тривале перебування у словниковому складі української мови стають активновживаними у ЗМІ. Ю. Молоткіна виділяє переносне значення в найменуваннях футбольних тактик та прийомів *фол* та *офсайд* (Молоткіна, 2020: 139). І справді, масмедіа використовують таку лексику в суспільно-політичному контексті: *На запитання Радіо Свобода про те, чи доцільно у такому разі було взагалі проводити це один конкурс, Корнієнко зазначив, що це «був фол останньої надії» від Мінкульту* (radiosvoboda.org, 18.08.2021); *Стадіон «Торпедо» заганяють в офсайд* (DailyLviv.com, 11.09.2019).

Футбольний термін *пресинг* також активно вживають як синонім до лексеми *тиск*: *Коли Єврокомісія розпочала розслідування через непрозорість угоди, угорський уряд заявив, що це «політичний пресинг»* (mind.ua, 02.06.2022) І, зауважмо, не тільки в сфері політичних новин: *Мав власний бізнес, а час на дослідження роду крав у родини. Це дратувало дружину й тещу. Пресинг був серйозний, бо вони мого захоплення не розуміли* (gazeta.ua, 19.07.2018). Зі значенням «трюк» чи «фокус» фіксуємо вживання лексеми *фінт* «удаваність чи оманливість певної дії»: *Тож у такому випадку, на його думку, країні просто було необхідно зробити «політичний фінт», щоб відвернути увагу від намагання відмовитись вводити нафтове ембарго проти країни-агресорки* (24tv.ua, 10.05.2022).

Коли ж контекст суспільно-політичних процесів вимагає акценту на інтелектуальності, сучасні

масмедіа послуговуються термінологією шахів: *Посередницький гамбіт Китаю: у чому сенс нормалізації відносин між Саудівською Аравією та Іраном?* (hvylyu.net/uk, 15.03.2023). Лексема *гамбіт* позначає «навмисну жертву задля певної мети» (первинне пряме значення – «початок шахової партії (дебют), у якій білі жертвують пішака або легку фігуру, щоб створити вигідну позицію для нападу» (sum20ua.com). *Ендишпіль* ужито в прямому значенні – «завершальна стадія партії»: *А у битві за Київ привело до перемоги, яка повністю перевернула політичний ендишпіль російського вторгнення* (gazeta.ua, 11.04.2022). Доволі поширений у мові масмедіа вираз *шах і мат*, що означає безвихідне положення: *Шах і мат: Туреччина допоможе Європі замінити російський газ туркменським, а Казахстан готовий замінити російську нафту* (ZN.UA, 05.07.2022).

Стилістично вмотивованим є використання акробатичних термінів, які в певному контексті створюють жартівливу атмосферу, висміюють політичні події. Однією з таких лексем є *кульбіт*, що позначає «поворот-перекат уперед з опорою на руки» (sum20ua.com). У мові ЗМІ він набуває значення несподіваного, різкого повороту в політичному житті: *Іноагенти і зовнішнє управління: Чи повторять «слуги народу» політичний кульбіт «Грузинської мрії»* (Deru.ua, 10.03.2023); *Але цього тижня стався несподіваний кульбіт* (eurointegration.com.ua, 10.03.2023). Нове значення як результат стилістичної транспозиції вже зафіксоване в СУМ-20 (sum20ua.com) як переносне.

Серед загальноспортивних термінів, результати стилістичної транспозиції яких уже увійшли в словники української літературної мови, є лексема *допінг*: *Проте за цей час люди настільки звикли постійно отримувати такий емоційний допінг, що вимагають його завжди і всюди* (ZAXID.net, 18.09.2019). У той час, як пряме значення цієї одиниці позначає «фармакологічні та інші речовини, які спричиняють різке тимчасове підвищення фізичної і психічної активності організму» (sum20ua.com), переносне значення трактується як «додатковий спосіб, засіб, що стимулює що-небудь, сприяє досягненню чогонебудь» (sum20ua.com). Масмедіа використовують термін *гандикап*, коли йдеться про перевагу в політичних іграх: *Від 3 березня на статус кандидата від Демократичної партії реально претендують Джо Байден та Берні Сандерс, тоді як кандидат від республіканців, діючий президент США Дональд Трамп, має певний гандикап для проведення агітаційних заходів* (ukrinform.ua, 09.03.2020).

Висновки. Словниковий склад літературної мови щоденно поповнюється новими термінологічними одиницями. Разом із тим велика кількість термінів переходить до загальномовного вжитку. Констатуємо, що стилістична транспозиція – один із найпродуктивніших шляхів розвитку і поповнення лексики літературної мови.

Детермінологізована спортивна лексика має високий функціональний потенціал. Найчастіше використання терміноодиниць спортивної термінології припадає саме на заголовки до новин та інформаційних статей, щоб таким чином привернути більше уваги потенційних читачів.

Серед детермінологізованої спортивної термінології найбільш частотно вживаними (як у прямому,

так і в переносному значенні) є терміни на позначення предметів, понять, дій, що стосуються спорту. Результатом детермінологізації стало закріплення нового переносного значення слова в лексикографічних працях. Детермінологізовані спортивні терміни найчастіше вживають у сучасних масмедіа для опису політичної ситуації в Україні (рідше – в світі), значно менше їх застосовують в описах економічної ситуації чи подій культури й шоубізнесу.

З огляду на динамічність процесу детермінологізації і насиченість суспільно-політичної комунікації такими одиницями функціонування спортивних термінів у текстах сучасних масмедіа потребує постійного моніторингу й подальшого детального вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акуленко В. В. Українська мова в європейському контексті. *Мовознавство*. 1998. № 2-3. С. 91-97.
2. Боровська О. О. Національні витоки української термінології з фізичної культури та спорту. *Молода спортивна наука України : зб. наук. пр.* Львів, 2002. Вип. 6. Т. 1. С. 8-10.
3. Жирик О. А. Стилістична транспозиція термінологічної лексики в сучасній українській мові (кодифікаційний аспект) : дис. ... канд. філол. наук : Тернопіль, 2007. 275 с.
4. Каленюк С. О. Функціонування спортивної лексики у мові українських засобів масової інформації. *Філологічні трактати*. 2018. Т. 10. №1. С. 31-39.
5. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі: монографія. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.
6. Кондратенко Н. В. Тематичні групи спортивної лексики в українській політичній комунікації. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Філологія*. 2014. Т. 19. Вип. 4 (10). С. 127-135.
7. Максимчук В. В. Неологізми футбольного дискурсу як об'єкт лексикографічного опису. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: зб. наук. праць*. Острог, 2015. Вип. 57. С. 85-89.
8. Молоткіна Ю. О. Функціонально-стильова диференціація новітніх запозичень у сучасній українській мові : дис. ... д-ра філос. наук : 035.055. Тернопіль, Переяслав, 2020. 290 с.
9. Пашинська Л. М. Детермінологізація як спосіб формування неофразем у сучасному українськомовному масмедійному просторі. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія: зб. наук. праць*. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2017. Т. 20, № 1. С. 97-102.
10. Процик І. Терміни «колір» і «барва» в соціолекті українських футбольних фанатів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології*. 2013. № 765. С. 110-114.
11. Трофімчук К. В. Особливості спортивної лексики й термінології в засобах масової інформації. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2009. № 23. С. 65-68.
12. Struhanets Yu. The taxonomy of football vocabulary in the Ukrainian language at the beginning of the XXI century. *Annals of the University of Craiova. Series Philology. Linguistics*. 2017. ANUL XXXIX. Nr. 1-2. S. 202-208.

REFERENCES

1. Akulenko V. V. (1998). Ukrainian language in the European context [The Ukrainian language in the European context]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 2–3. 91-97. [in Ukrainian].
2. Borovska O. O. (2002). National origins of Ukrainian terminology in physical culture and sports [National origins of Ukrainian terminology in physical culture and sports]. *Moloda sportyivna nauka ukrainy – Young sports science of Ukraine*, 6, Vol. 1. 8-10. Lviv. [in Ukrainian].
3. Zhyryk O. A. (2007). Stylistychna transpozyciia terminolohichnoi leksyky v suchasni ukrainii movi (kodyfikatsiinyi aspekt) [Stylistic transposition of terminological vocabulary in the modern Ukrainian language (codification aspect)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil. [in Ukrainian].
4. Kaleniuk S. O. (2018). Funktionsuvannia sportyvnoi leksyky u movi ukrainskykh zasobiv masovoi informatsii [The functioning of sports vocabulary in the language of Ukrainian mass media]. *Filolohichni traktaty – Philological treatises*, Vol. 10, 1. 31-39. [in Ukrainian].
5. Klymenko N. F., Karpilovska Ye. A., & Kysliuk L. P. (2008). Dynamichni protsesy v suchasnomu ukrainskomu leksykoni [Dynamic processes in the modern Ukrainian lexicon]. Kyiv: Vyd. dim Dmytra Buraho. [in Ukrainian].
6. Kondratenko N. V. (2014). Tematychni hrupy sportyvnoi leksyky v ukrainii politychnii komunikatsii [Thematic groups of sports vocabulary in Ukrainian political communication]. *Visnyk odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Filolohiia – Bulletin of Odessa National University. Series: Philology*. Vol. 10, 4. 127-135. [in Ukrainian].

7. Maksymchuk V. V. (2015). Neolohizmy futbolnoho dyskursu yak ob'iekt leksykohrafichnoho opysu [Neologisms of football discourse as an object of lexicographic description]. *Naukovi zapysky natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriiia «Filolohichna» – Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". "Philological" series, 57. 85-89. Ostroh [in Ukrainian].*
8. Molotkina Yu. O. (2020). Funktsionalno-stylova dyferentsiatsiia novitnikh zapozychen u suchasni ukrainskii movi [Functional and stylistic differentiation of the latest borrowings in the modern Ukrainian language]. *Doctor's thesis*. Ternopil, Pereiaslav. [in Ukrainian].
9. Pashynska L. M. (2017). Determinolohizatsiia yak sposib formuvannia neofrazem u suchasnomu ukrainskomovnomu mas-mediinomu prostori [Determinologizing as a way of forming neophrases in the modern Ukrainian-language mass media space]. *Visnyk kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu. Seriiia: Filolohiia – Bulletin of the Kyiv National Linguistic University. Series: Philology. Vol. 20, 1. 97-102. Kyiv: Vydavnychiy tsentr KNLU. [in Ukrainian].*
10. Protsyk I. (2013). Terminy «kolir» i «barva» v sotsiolekti ukrainskykh futbolnykh fanativ [The terms «color» and «tint» in the sociolect of Ukrainian football fans]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnikha». Problemy ukrainskoi terminolohii – Bulletin of the «Lviv Polytechnic» National University. Problems of Ukrainian terminology, 765. 110-114. [in Ukrainian].*
11. Trofimchuk K. V. (2009). Osoblyvosti sportyvnoi leksyky y terminolohii v zasobakh masovoi informatsii [Peculiarities of sports vocabulary and terminology in mass media]. *Naukovyi visnyk volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky – Scientific bulletin of Lesya Ukrainka Volyn National University, 23. 65-68. [in Ukrainian].*
12. Struhanets Yu. (2017). The taxonomy of football vocabulary in the Ukrainian language at the beginning of the XXI century. *Annals of the University of Craiova. Series Philology. Linguistics. ANUL XXXIX, 1-2. 202-208.*